

направленной на содействие военно-историческим музеям во всём мире в деле сохранения и реставрации легендарных образцов военной техники. Программа призвана возродить интерес к истории, вдохновить молодёжь на изучение прошлого своих стран и сохранить для будущих поколений уникальные исторические памятники.

В марте 2015 г. в ознаменовании 70-летия Победы в Великой Отечественной войне, компанией Wargaming.net в сотрудничестве с Министерством Обороны Республики Беларусь стартует серия турниров по игре «World of Tanks» - «Портреты Победы». Турниры пройдут в городах-героях и городах воинской славы Беларуси и России.

Эти, и ряд других примеров активного участия успешной коммерческой организации в деле военно-патриотического воспитания молодежи ясно доказывают, что концепция «социально ответственного» бизнеса не является «неологизмом бизнес футуризма», а эффективно функционирует и реализуется. Развивая свои бизнес-проекты, компания Wargaming.net уделяет значительное внимание проблемам социализации современной молодежи – ее воспитанию и образованию, ценностной основой которых является сохранение историко-культурного наследия предков и патриотическое отношение к Родине.

СЕКЦИЯ 3

А.А. Аніськова, БГЭУ

ЛАГЕР СМЕРЦІ Ў БЕРАЗВЕЧЧЫ

Ідучь гады, аддаляючы нас ад падзей, якія ўпісаны ў гісторыю Вялікай Айчыннай вайны. Глыбоччына – спакутаваная зямля, якая таксама, на жаль, багатая крывавамі падзеямі, жудаснымі месцамі, шматлікімі ахвярамі той вайны.

У верасні 1941 года каля былога Беразвецкага манастыра быў створаны лагер для масавага знішчэння ваеннапалонных (шатлаг № 351). У яго сагналі да 25 тысяч ваеннапалонных. Лагер уяўляў сабой абгароджаную плошчу ў тры гектары, дзе вязняў трымалі пад адкрытым небам.

Адзіная пабудова – была манастыр, у якім у асноўным размясцілася адміністрацыя і ахова лагера. На вуглах і па сярэдзіне дротавага загароджаў былі пабудаваны вышкі, на кожнай з іх знаходзіліся пражэктары і 4 паставых, узброеных аўтаматамі і кулямётамі.

Камендантам лагера смерці быў капітан Франц Бот. Савецкія ваеннапалонныя ў восенскі і зімовы час знаходзіліся ў лагерах пад адкрытым небам, усе яны не мелі цёплай вопраткі, а шмат з іх былі босыя. Давалі ежу палонным адзін раз у дзень. Сутачны рацыён кожнага складаўся з 200 гр. эрзац-

хлеба і 0,5 л. пахлёбкі, прыгатаванай з мерзлай і гнілой бульбы. Каб выратаваць сябе ад німінучай галоднай смерці, ваеннапалонныя вырывалі з зямлі корні, а іншы раз нават елі вантробы і мяккія месцы толькі што памерлых сваіх таварышаў.

У лагеры штодзень памірала ад 200 да 500 чалавек. За тры месяцы з верасня да лістапада 1941 года ў лагеры загінула 10 тысяч ваеннапалонных.

Даведзеныя да адчаю вязні 14 кастрычніка 1941 года (па іншых звестках у ноч на 7 лістапада 1941 года) паўсталі. Яны без зброі кінуліся на калючы дрот, на штурм агнявых кропак на вышках, толькі раніцай па слядах паўстанцаў ахоўнікі з сабакамі выйшлі на пошук вязняў, уцекачы змаглі схвацца ў лясах Галубіцкай пушчы.

У наступныя 1942-43 і 1944 гг. на змену памерлых сюды бесперапынна накіроўвалі новыя групы ваеннапалонных. Кожную ноч жыхары г. Глыбокае і суседніх хутароў чулі стрэлы з аўтаматаў з тэрыторыі лагера, а раніцай дзясяткі фурманак адвозілі з лагера трупы забітых палонных. На фурманкі разам з трупамі клалі яшчэ не памерлых палонных, якіяна шляху да месца магіл крычалі. Гэтыя жывыя людзі закопваліся разам з трупамі. Расстрэльвалі мірных грамадзян, якія спрабавалі паміраючым ад голаду ваеннапалонным перадаць хлеб.

У 1945 годзе глыбоцкая раённая камісія, па расследванні злачынстваў гітлераўскіх захопнікаў на тэрыторыі раёна ў 1941-1944г., высветліла: “групы советских военнопленных из Березвечского лагеря, закапывались в урочище Березвечь, расположенном в 3-х км от гор. Глубокое. Здесь обнаружено 56 магил и рядом 12 ям, подготовленных для свалки трупов, размером каждая 5х12 и глубиной в 2,5 м, в которых оказались трупы военнопленных, часть которых разложена, уложены рядами ноги в ноги, головы в разные стороны. Таковых рядов в глубину обнаружено 9”.

За час існавання лагера да ліпеня 1944 года, тут было загублена больш 27 тысяч ваеннапалонных.

Гэта толькі адна невялічкая старонка жыцця краю, якая да гэтай пары вяпэдзіць сэрца і болей адзываецца ў душы кожнага. Ведаючы, колькі няшчасцяў прыносяць войны, у наш неспакойны час разумееш, што самае галоўнае для чалавека – жыць у міры на сваёй свабоднай зямлі.